

1. Referentie

Referentie	Elchardus, M. & Smits, W. (2005). <i>De levensloop van jongvolwassenen. Jongvolwassenen over hun loopbaan, arbeidsethiek, levenslang leren en tijdskrediet</i> . Onuitgegeven onderzoeksrapport, Vrije Universiteit Brussel, Vakgroep Sociologie, Onderzoeksgroep TOR.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

In dit onderzoeksrapport wordt ingegaan op het huidige en toekomstige school- en beroepsleven van Belgische jongvolwassenen tussen 18 en 36 jaar. Een schriftelijke vragenlijst werd bij 4666 respondenten afgenomen door middel van een samenwerkingsverband tussen P&V, Knack, Le Vif/L'express, de RTBF en de onderzoeksgroep TOR van de Vrije Universiteit Brussel. Men gaat op zoek naar de arbeidsethiek en loopbaanperspectieven en belicht de toekomstplannen met betrekking tot het levenslang leren en het opnemen van tijdskrediet. Elementen zoals gender, regio, onderwijsniveau, beroepssituatie, leeftijd, levensfase en arbeidsethiek, die de toeleiding naar een bepaald loopbaanperspectief kunnen bevorderen, worden onderzocht.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Gezin, onderwijs, werk
Trefwoord(en)	Levensloop, arbeidsmarkttransitie, arbeidsethos, arbeidsloopbaan, jobperceptie

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Stichting P&V, Knack, Le Vif/L'express
Onderzoeker(s)	Mark Elchardus en Wendy Smits TOR - onderzoeksgroep Vakgroep sociologie Vrije Universiteit Brussel Pleinlaan 2 1050 Brussel Tel: 02/629.20.24 Fax: 02/629.30.52 torinfo@vub.ac.be www.vub.ac.be/TOR

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	- Welke types loopbanen hebben jongvolwassenen voor ogen? - Wat zijn de toekomstplannen met betrekking tot het levenslang leren en het opnemen van tijdskrediet/loopbaanonderbreking? - Worden deze beïnvloed door de loopbaanperspectieven en de arbeidsethiek? - Welke elementen (gender, regio, onderwijsniveau, beroepssituatie, leeftijd, levensfase, arbeidsethiek en levenspaden) bevorderen de toeleiding naar een bepaald loopbaanperspectief?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeksmethode	Kwantitatief onderzoek met postenquête.
Onderzochte groep	De vragenlijst werd ingevuld door 4666 Belgische jongvolwassenen tussen 18 en 36 jaar.
Bereik	Nationaal (België)

7. Resultaten

Vier types loopbaanperspectieven	Een eerste type is de stabiele opwaartse loopbaan. Jongeren die dit willen realiseren, zijn carrièregericht, maar aanvaarden geen flexibiliteit in hun loopbaan. Ze verwachten promotie te maken in een voltijdse job, in dezelfde sector. Verdere kenmerken zijn een hoog belang aan werkzekerheid, sterke loonsverhoging, een sterke arbeidsethiek, de intentie om bijscholing te volgen, het afwijzen van tijdskrediet en een zeer lage inschatting van de kans om werkloos te worden. Het tweede type is een carrièregerichte en flexibele loopbaan. Jongeren die dit willen bereiken, verwachten een loopbaan met promotie die zowel in dezelfde als in verschillende sectoren kan opgebouwd worden; een voltijdse job of een wisselend tijdsregime. Ze denken veel verschillende jobs uit te oefenen, bij verschillende werkgevers en verwachten een sterke loonsverhoging. Ze streven naar zelfontplooiing, hebben een gemiddelde arbeidsethiek en een gemiddeld autonomiestreven. De vlakke loopbaan is het derde type. Jongeren die dit nastreven zijn niet ambitieus, niet flexibel, verwachten een stabiel inkomen in een deeltijdse job in dezelfde sector. Ze zijn minder geneigd tot het volgen van bijscholing, hebben een lage arbeidsethiek, een laag streven naar zelfontplooiing en een gemiddeld autonomiestreven. Het vierde type zijn de perifere flexiwerkers. Zij zijn niet carrièregericht, wel flexibel, ze verwachten in verschillende sectoren te zullen werken, al dan niet met promotie en in verschillende tijdsregimes. Ze verwachten ook bij verschillende werkgevers en in veel verschillende jobs te werken. Ze hebben een sterke intentie tot het opnemen van tijdskrediet, hebben een lage arbeidsethiek, een sterk autonomiestreven en een gemiddeld streven naar zelfontplooiing.
Levenslang leren en tijdskrediet	Het merendeel van de studenten (61%) gaat na zijn studies werk zoeken, 28% wil nog verder studeren en 6% gaat reizen na zijn studies. Een derde van alle jongvolwassenen volgt op het moment van de bevraging een bijkomende opleiding. 17% kiest voor een opleiding in het kader van studies of werk, een even groot aantal kiest voor een opleiding omwille van persoonlijke redenen. Een vijfde van de jongvolwassenen is niet van plan om in de toekomst nog een bijkomende opleiding te volgen, 28% heeft geen uitgesproken mening over het al dan niet volgen van een bijkomende opleiding. Een kwart van de jongvolwassenen (24%) plant een bijkomende opleiding omwille van persoonlijke redenen en 29% plant dit in het kader van de studies of de job. Slechts 1% van de respondenten (meest vrouwen) neemt op het moment van de bevraging tijdskrediet op, met als meest voorkomende reden de zorg voor de kinderen. Ruim de helft van de respondenten is wel van plan om in de toekomst tijdskrediet op te nemen.
Stabiel opwaarts loopbaanperspectief	Een stabiel opwaarts loopbaanperspectief ligt vooral goed in de markt bij reeds gesetelde lageropgeleide mannen die vóór alles streven naar werkzekerheid. Het gaat gepaard met een hoge arbeidsethiek, de bereidheid bijscholing te volgen in het kader van de job en het afzweren van tijdskrediet. De mannen die voor dit loopbaanperspectief kiezen, hechten bovendien veel belang aan het gezin en de familie en neemt toe naarmate ze sociaal ouder worden. Dit is vooral het geval voor lageropgeleide mannen en mannen die voor een stuk hun egobetrokken levenspad opgeven, ten voordele van het gezin.
Perifere flexiwerkers	De tegenpool van het stabiel opwaarts loopbaanperspectief betreft de groep perifere flexiwerkers. Het gaat om eerder familiale ongebonden vrouwen, die hoger opgeleid zijn. Hun arbeidsethiek is zeer laag, hun streven naar zelfontplooiing door bijscholing en de wens voor het nemen van tijdskrediet hoog. Hun levensstijl is niet gericht op het gezin en het familiale milieu. Het gaat om mensen die zich niet willen binden en waarvan de sociale leeftijd ten opzichte van de chronologische leeftijd relatief jong is.

Ambitieuze en flexibele loopbaan	Hooggeschoolde mannen die nog geen financiële autonomie verworven hebben, willen een ambitieuze en flexibele loopbaan. Ze zijn (nog) zeer ambitieus, willen bijscholing volgen, zowel voor zichzelf als ten bate van de job, en willen tijdskrediet opnemen. Ze passen hun aspiraties aan de werkelijkheid aan naarmate ze (sociaal) ouder worden. Dit type loopbaan wordt minder populair naarmate men ouder wordt. Door de vordering in de levensloop en hiermee het toegenomen aantal (gezins)engagements wordt dit type loopbaan minder aantrekkelijk, misschien wel uit de ervaring dat deze niet valt te combineren met een gezin, dit voor mannen als vrouwen. Jongvolwassenen die er (on)bewust voor gekozen hebben zich niet (meer) te engageren in privé- of werkgerelateerde relaties, zijn een buitenbeentje. De flexibele loopbaan zou moeilijk te combineren zijn met standvastige engagements op het private levensdomein.
Vlakke loopbaan	De tegenpool van de jongvolwassenen die een ambitieuze en flexibele loopbaan wensen, zijn diegenen die een vlakke loopbaan voorop stellen. Het gaat om eerder lageropgeleide vrouwen die (sociaal) oud zijn, in die zin dat ze al vele transities doorlopen hebben (kinderen, aankoop van een woning,...). Ze willen in de toekomst eerder deeltijds gaan werken, tijdskrediet opnemen en zeker geen bijscholing volgen, ook niet voor zichzelf. Om een familiebetrokken levenspad te realiseren blijkt een vlakke loopbaan voor vrouwen nog steeds de aangewezen optie of de optie waarin ze gedrongen worden. Dit type loopbaan staat ook een levenspad met aandacht voor het zelf en zelfontplooiing niet in de weg. Mannen daarentegen kiezen een vlakke loopbaan naarmate ze ouder worden. In tegenstelling tot de vrouwen, bevorderen hun gezinsengagements niet de keuze voor een vlakke loopbaan. Deze mannen hebben dan ook geen familiebetrokken nog egobetrokken levenspad. Het gaat om mannen die de ambitie verliezen of hun verwachtingen en ambities naar andere levensdomeinen dan hun werk verleggen.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

- Smits, W. (2005). *Levensloop en toekomstperspectieven van jongvolwassenen. Technisch verslag-veldwerk, responsanalyse, vragenlijst en schaalgegevens*. Onuitgegeven onderzoeksrapport, Vrije Universiteit Brussel, Vakgroep Sociologie, Onderzoeksgroep TOR.
- Elchardus, M. & Smits, W. (2006). *The vanishing flexible. Ambition, self-realization and flexibility in the career perspectives of young Belgian adults*. Onuitgegeven onderzoeksrapport, Vrije Universiteit Brussel, Vakgroep Sociologie, Onderzoeksgroep TOR
- Elchardus, M. & Smits, W. (2005). *Les jeunes adultes parlent de leur carrière, de l'éthique du travail, de la formation continue et du crédit-temps*. Vrije Universiteit Brussel, Vakgroep Sociologie, Onderzoeksgroep TOR.

9. Samenvatting

Het onderzoeksproject “de levensloop van jongvolwassenen” is het vierde project binnen een samenwerkingsverband tussen P&V, Knack, Le Vif/L'express, de RTBF en de onderzoeksgroep TOR van de Vrije Universiteit Brussel. In het derde deelrapport wordt dieper ingegaan op het huidige en toekomstige school- en beroepsleven van jongvolwassenen tussen 18 en 36 jaar oud. Het betreft thema's als levenslang leren, tijdskrediet en de keuze voor verschillende soorten loopbanen. Na een korte schets van de arbeidsmarktsituatie waarin de jongvolwassenen zich bevinden, wordt er op zoek gegaan naar de verschillende loopbaantypes die ze voor ogen hebben. Onderscheid tussen een stabiele, opwaartse loopbaan, een ambitieuze en flexibele loopbaan, een vlakke loopbaan en de fleximers wordt gemaakt. Bovendien wordt er naar de toekomstplannen met betrekking tot het levenslang leren en het opnemen van tijdskrediet gekeken. Deze elementen worden beïnvloed door de loopbaanperspectieven en de arbeidsethiek. De elementen die de toeleiding naar een bepaald loopbaanperspectief bevorderen worden onderzocht. Gendersverschillen, regionale verschillen en verschillen naar onderwijsniveau, beroepssituatie, leeftijd en levensfase van jongvolwassenen worden bekeken. Zo blijken gendersverschillen in de keuze voor een stabiele opwaartse en vlakke loopbaan groter te worden naarmate men vordert in de levensloop, ligt een stabiel opwaarts loopbaanperspectief vooral goed in de markt bij reeds gesetelde lageropgeleide mannen die vóór alles streven naar werkzekerheid en wordt een vlakke loopbaan door lageropgeleide vrouwen die (sociaal) oud zijn, in die zin dat ze al vele transities doorlopen hebben (kinderen, aankoop van een woning, ...) vaker gekozen. Als laatste beïnvloedende factoren wordt onderzocht welke rol de reeds eerder (deelrapport 2) vastgestelde “egobetrokken” en “familiebetrokken” levenspaden spelen in de keuze of voorkeur voor een bepaald loopbaanperspectief.